

ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ ДІЛОВОЇ РЕПУТАЦІЇ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

Питання цивільно-правового захисту ділової репутації юридичних осіб належить до немайнових відносин і в умовах сучасної інтеграції в систему європейських цінностей набуває актуальності. Слід відзначити, що деякі аспекти професійної діяльності юридичних осіб є предметом досліджень правників - адміністративістів, вчених в галузі господарського права, та багатьох інших галузей права. Проте, безперечно найбільший внесок в дослідження цього питання внесли науковці та експерти в галузі цивільного права.

Отже, під діловою репутацією розуміють якісну оцінку суспільством професійної діяльності юридичної особи.

Безперечно, важко недооцінити важливість історичних витоків цього питання. «Ділова репутація», як термін, з'явився у вітчизняному законодавстві ще у 1993 році в Цивільному Кодексі УРСР. Він не мав сучасного вигляду, був недолугим, лише згодом, шляхом внесення певних змін він урегулював питання, що стосуються не лише фізичних, а й юридичних осіб. Проте, самого визначення «ділова репутація» не зазначалось.

Вперше законодавче визначення поняття «ділова репутація» закріпив Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 7 грудня 2000 р.: «ділова репутація – сукупність підтвердженої інформації про особу, що дає можливість зробити висновок про професійні та управлінські здібності такої особи, її порядність та відповідність її діяльності вимогам закону» [1, 15 с.].

У цивільному праві ведуться активні дискусії щодо визначення поняття «ділова репутація», деякі вчені пропонують замінити цей термін на термін «репутація» задля розмежування цих понять. На мою думку, зміна даного терміна шляхом виключення слова «ділова» не є доцільним та логічним, адже по суті не є вагомою ознакою даного явища, а лише конкретизує його, розкриває зміст.

Варто зазначити, що діловою репутацією володіють будь-які юридичні особи, незалежно від порядку їх створення: як юридичні особи приватного права так і юридичні особи публічного права, і незалежно від організаційно-правової форми: товариства, установи та інші, в тому числі релігійні організації.

Зміст захисту ділової репутації становлять правові відносини, в яких стороні, що зазнала моральних збитків, надається право вимагати в судовому порядку спростування фактів, які порочать ділову репутацію, а друга сторона, що поширила такі відомості, зобов'язана спростувати цю інформацію, якщо не доведе, що дані відомості відповідають дійсності. До суб'єктів даних правових

відносин належать організації — юридичні особи, щодо яких були поширені неправдиві відомості, які порочать їх честь, гідність чи ділову репутацію. В суді ці особи, як правило, виступають як позивачі.

Згідно п. 1 ч. 1 ст. 5 ЦПК України позов про спростування відомостей, що порочать честь і гідність, може бути пред'явлено особою, про яку поширено такі відомості, а так само близькими родичами цієї особи, коли відомості прямо чи посередньо їх порочать.

Поряд із традиційними способами поширення неправдивої інформації (теле-, радіомовлення, друковані та Інтернет видання тощо), що має негативний вплив на ділову репутацію юридичної особи, існують і альтернативні, а саме: факсимільний, пейджинговий, модемний та інші [2, с.8].

Отже, зробивши детальний аналіз законодавства, підставно зазначити, що судовий захист ділової репутації можливий лише у таких випадках: по-перше, коли відомості не відповідають дійсності або викладені в неправдивій формі, по-друге, ганьблять ділову репутацію юридичної особи, по-третє, набули поширення.

Список використаних джерел:

1) Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III «Про банки і банківську діяльність» // Відомості Верховної Ради України

2) Стефанчук Р. О. Цивільно-правовий захист честі, гідності та репутації: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук – НАН України. Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. – К., 2000. – 17 с.